

MINISTERUL EDUCAȚIEI

STRATEGIA NAȚIONALĂ

pentru

EDUCAȚIA CONTINUĂ A ADULȚILOR

2024-2030

Cuprins

Cuprins	2
1. INTRODUCERE	3
1.1 Termeni și concepte	3
1.2 Necesitatea elaborării strategiei	5
2. VIZIUNE	13
3. VALORI ȘI PRINCIPII	14
4. CONTEXT NAȚIONAL	16
4.1 Situația educației adulților în România	16
4.2 Cadrul legal / corelarea cu alte acte normative deja în vigoare	17
5. GRUPURI-ȚINTĂ	19
6. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE	19
7. REZULTATE AȘTEPTATE	21
8. INDICATORI	22
9. PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	25
10. INSTITUȚII RESPONSABILE	26
11. IMPLICAȚII BUGETARE	28
12. IMPLICAȚII PRIVIND CADRUL JURIDIC	29
13. PLANUL DE ACȚIUNE - STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU EDUCAȚIA CONTINUĂ A ADULȚILOR 2024-2030	31
ANEXA Index de abrevieri	49

1. INTRODUCERE

1.1 Termeni și concepte

În contextul Strategiei Naționale pentru Educația Continuă a Adulților (SNECA) 2024-2030, conceptele și expresiile evidențiate mai jos sunt definite în concordanță cu documentele elaborate de OECD și Comisia Europeană, cu cele adoptate de Consiliul European și de Consiliul Uniunii Europene, precum și cu Legea învățământului superior, nr. 199/2023 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 614 din 5 iulie 2023.

Conform art. 180 (2) din Legea învățământului superior, nr. 199 /2023, „învățarea pe tot parcursul vieții reprezintă totalitatea activităților de învățare realizate de fiecare persoană în orice etapă a vieții în contexte formale, non-formale și informale, având ca rezultat o îmbunătățire sau o actualizare a cunoștințelor, a abilităților și aptitudinilor, a competențelor și a atitudinilor sau participarea în societate dintr-o perspectivă personală, civică, socială sau legată de ocuparea forței de muncă, inclusiv prin asigurarea unor servicii de consiliere și orientare în carieră”.

Art. 180 (3) din Legea învățământului superior, nr. 199 /2023, stipulează faptul că aceasta cuprinde „învățământul superior, educația și formarea profesională, educația adulților, activitățile pentru tineret și alte tipuri de învățare din afara contextelor formale de educație și formare”.

Educația continuă a adulților se referă la activități de învățare (formală, non-formală și informală), atât cu caracter general cât și cu caracter vocațional, în care se angajează adulții după ce au finalizat sau părăsit sistemele de educație și formare inițiale, indiferent de nivelul atins. Îmbunătățirea perspectivelor de angajare, dezvoltarea personală și profesională precum și achiziția de competențe transferabile se numără printre principalele rezultate obținute ca urmare a participării constante la programe de educație continuă pentru adulți.

În art. 180 (6) din Legea învățământului superior, nr. 199 /2023 se menționează faptul că „educația adulților, ca o componentă a învățării pe tot parcursul vieții, reprezintă orice formă de învățământ non-profesional, după etapa de educație inițială, indiferent dacă aceasta are un caracter formal, non-formal sau informal”.

Conform UNESCO educația adulților este o componentă de bază a învățării pe tot parcursul vieții. Aceasta cuprinde toate formele de educație și învățare care au ca scop asigurarea participării tuturor adulților la viața societății și la viața profesională. Ea se referă la tot ansamblul de procese de învățare, formale, non-formale și informale, prin care adulții dezvoltă și își îmbogățesc capacitățile de viață socială și de muncă, atât în propriul interes, cât și în cel al comunităților, organizațiilor și societăților lor¹.

¹ UNESCO, *Recomandări privind Învățarea și Educația Adulților (Recommendation on Adult Learning and Education)*, 2015;

În acest sens, Clasificarea Internațională Standard a Educației ISCED² 2011 în varianta oficială UNESCO, oferă o serie de clarificări, după cum urmează:

Educația formală este educația instituționalizată, intenționată și planificată, care constituie sistemul de educație formală al unei țări. Educația formală este în mod obișnuit asociată cu o structură bazată pe un parcurs, cunoscută cu denumirea de „educație inițială”. Totuși, și educația adulților poate fi recunoscută ca parte a sistemului de educație formală, prin programele de tip „A doua șansă”.

Educația non-formală este, de asemenea, instituționalizată, intenționată și planificată, însă nu este în mod necesar asociată cu un parcurs continuu. În raport cu educația formală, aceasta este suplimentară și se prezintă în mod normal sub formă de cursuri cu o durată mai scurtă, de ateliere sau de seminarii. Educația non-formală duce de cele mai multe ori la obținerea de calificări care nu sunt recunoscute drept formale de autoritățile naționale relevante.

Educația informală nu este instituționalizată, însă este totuși intenționată și planificată, fiind mai puțin organizată și structurată decât educația formală sau non-formală. Aceasta poate include activități de învățare care au loc în cadrul familiei, la locul de muncă sau în comunitatea locală sau ca parte a vieții de zi cu zi, fiind autodirijată, dirijată de familie sau dirijată social.

Învățare „accidentală” sau „întâmplătoare”, fiind o învățare neintenționată, poate apărea ca un produs secundar al activităților, al evenimentelor sau al comunicării zilnice, care nu sunt concepute ca activități educaționale sau de învățare intenționate. Menționăm și conceptele de mai jos, care pot face parte din educația pentru adulți dar în alt context decât cel al Strategiei de față: învățare în timpul liber; învățarea intergenerațională.

Competențe. Definiție, clasificare și analiza competențelor - cheie ale adulților

În cadrul acestei Strategii, competențele se referă la capacitatea unui adult de a utiliza o abilitate anume într-un context dat, fie că este vorba despre locul de muncă, despre un proces educativ sau despre activități din viața cotidiană. Conceptul de competență este legat de finalizarea cu succes a unei sarcini, în contextele mai sus menționate, precum și de ideile de responsabilitate și de autonomie. Mai mult decât atât, competența presupune abilități, cunoștințe, atitudini și comportamente corelate care trebuie să funcționeze împreună.

Conform art. 181 (2) din Legea învățământului superior, nr. 199 /2023 „învățarea pe tot parcursul vieții este centrată pe formarea și dezvoltarea competențelor. Acestea pot fi: competențele-cheie definite prin Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, competențe profesionale specifice unui domeniu de activitate sau unei calificări și competențe transversale, considerate în mod obișnuit ca nefiind legate în mod specific de un anumit loc de muncă, sarcină, disciplină academică sau domeniu de cunoaștere, ci ca fiind abilități care pot fi utilizate într-o mare varietate de situații și medii de lucru, inclusiv cele regăsite în portalul european ESCO”. Mai multe detalii și clarificări privind competențele transversale oferă un raport recent al CEDEFOP care urmărește unificarea terminologică³.

² International Standard Classification of Education (ISCED) 2011 disponibil, în limba engleză, aici: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-2011-en.pdf>;

³Portalul ESCO este disponibil, în limba engleză, aici: <https://esco.ec.europa.eu/en>

Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01) stabilește faptul că acestea sunt definite ca o combinație între cunoștințe, aptitudini și atitudini, unde: “(d) cunoștințele sunt formate din fapte și cifre, concepte, idei și teorii deja stabilite și care sprijină înțelegerea într-un anumit domeniu sau subiect, (e) aptitudinile sunt definite ca abilitatea și capacitatea de a desfășura procese și de a utiliza cunoștințele existente pentru obținerea de rezultate, iar (f) atitudinile descriu dispoziția și mentalitatea de a acționa sau de a reacționa la idei, persoane sau situații”.

Cadrul de referință stabilește opt competențe-cheie⁴:

- competențe de alfabetizare;
- competențe multilingvistice;
- competențe în domeniul științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii;
- competențe digitale;
- competențe personale, sociale și de a învăța să înveți;
- competențe cetățenești;
- competențe antreprenoriale;
- competențe de sensibilizare și expresie culturală.

Competențele - cheie sunt necesare unui adult pentru a fi pe deplin integrat și pentru a putea participa corespunzător la activități desfășurate în sectoare precum: viața profesională, educație și formare, viața socială și civică. Aceste competențe au un grad ridicat de transferabilitate și pot fi învățate inclusiv mai târziu în viața adultă. Competențele se definesc contextual, pornind de la modalitatea în care sunt utilizate.

1.2 Necesitatea elaborării strategiei

Pentru 2030, România și-a stabilit ca obiectiv o rată de 17,4% de participare a adulților (25-64 ani) la învățarea pe tot parcursul vieții. Acest procent este de trei ori mai mare decât rata de participare înregistrată în 2022⁵, respectiv 5,4%. România a înregistrat o creștere a acestui indicator în ultimii ani, raportat la 1,3% în 2019, însă este încă departe de atingerea mediei europene - 11,98% în 2022.

Ministerul Educației este principalul responsabil pentru implementarea, monitorizarea și evaluarea implementării prezentului document strategic. În atingerea acestor deziderate, se vor implica instituțiile din subordinea sau coordonarea Ministerului Educației, cu atribuții în domeniul educației adulților: Autoritatea Națională pentru Calificări, furnizorii de educație din sistemul formal de educație cum ar fi unități de învățământ preuniversitar și instituții de învățământ superior ș.a. De asemenea, va colabora cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), partenerii sociali și reprezentanții societății civile. În planul de acțiuni al Strategiei sunt menționate instituțiile/organizațiile responsabile și termenele de realizare a fiecărui obiectiv și/sau acțiune propusă. Menționăm că în sfera de competențe a

⁴ Recomandarea Consiliului din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții (2018/C 189/01);

⁵ Sursă date: Monitorul educației și formării, 2022 (Eurostat) disponibile, în limba română, aici: <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2022/ro/country-reports/romania.html>;

Ministerului Educației se regăsesc atribuții ce vizează, în principal, elaborarea împreună cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, a politicilor și strategiilor naționale privind educația adulților; evaluarea, coordonarea și controlul realizării politicilor în domeniul educației, formării profesionale – în special în ceea ce privește educația continuă a personalului din învățământul preuniversitar; îndeplinirea, în domeniul său de competență, a obligațiilor ce decurg din calitatea României de stat membru al Uniunii Europene, inclusiv în ceea ce privește transpunerea și/sau crearea cadrului juridic de aplicare direct a actelor juridice obligatorii ale Uniunii Europene, implementarea și monitorizarea aplicării acestora⁶.

Ministerul Educației a elaborat acest document strategic pentru perioada 2024 - 2030, pentru a răspunde următoarelor nevoi, justificând, astfel, necesitatea elaborării prezentului document:

- de a completa, în acord cu responsabilitățile trasate de legislația în vigoare, inițiativele Ministerului Muncii și Solidarității Sociale privind educația adulților, astfel încât România să progreseze în demersurile de atingere a țintelor propuse privind participarea adulților la forme de învățare pe tot parcursul vieții;
- de a semnala nivelul scăzut al participării la învățare a adulților, care duce la un deficit persistent de competențe și are efecte, indirecte, asupra creșterii economice a României;
- pentru a contribui la atingerea obiectivelor și țintelor europene în domeniu;
- pentru a oferi o direcție strategică pentru utilizarea resurselor disponibile din fondurile nerambursabile ESF+ - PEO 2021-2027 și PNRR, astfel încât să se garanteze utilizarea eficientă a acestora în direcția obiectivelor naționale.

Perioada de implementare propusă este 2024-2030 astfel încât SNECA să se poată corela cu Proiectul *România Educată*, măsurile cuprinse în programele aferente Politicii de Coeziune⁷, Planul Național de Redresare și Reziliență precum și cu alte surse de finanțare externe (Erasmus+). În România, prioritățile de politici publice privind educația adulților sunt definite în cadrul legal existent:

- **Legea învățământului superior, nr. 199/2023, cu modificările și completările ulterioare**
- **Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare**
- **Proiectul România Educată**

Guvernul României și-a asumat prin Memorandum, obiectivele și țintele strategice în domeniul educației stabilite prin Proiectul „România Educată”, ceea ce va determina accelerarea procesului de reformă a educației românești și va crea premisele asigurării stabilității și credibilității sistemului educațional. Proiectul „România Educată” a fost inclus ca angajament în Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, aprobată prin H.G. nr. 22/2020, în care se arată că „sistemele de educație se află într-un proces profund de schimbare sub impactul

⁶ Hotărârea Guvernului României nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, publicată în Monitorul Oficial nr. 333/2021, și disponibilă aici: <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/240343>

⁷ De exemplu: PEO 2021-2027 a fost aprobat de către Comisia Europeană în data de 9 decembrie 2022 și prevede o finanțare de aproximativ 3,4 miliarde euro. Documentele aferente programului sunt disponibile aici: <https://mfe.gov.ro/peo-21-27/>

evoluțiilor demografice, dar și al noilor tehnologii, iar dezvoltarea competențelor tinerei generații și a adulților care participă la diverse activități de recalificare va fi cheia viitorului”.

- **Ordonanța Guvernului nr.129/2000 privind formarea profesională a adulților**, republicată, cu modificările și completările ulterioare și actele normative subsecvente. Ordonanța definește drepturile adulților în materie de formare profesională și creează cadrul legal general pentru autorizarea furnizorilor de formare profesională care pot organiza programe de formare profesională, evaluarea și certificarea formării profesionale a adulților, evaluarea și certificarea competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, finanțarea formării profesionale a adulților ș.a.
- **Programul de Guvernare 2021 - 2024⁸** care cuprinde obiective de introducere a digitalizării în toate domeniile de activitate și la toate palierele de interacțiune cu cetățeanul și vizează implementarea reformelor asumate prin PNRR ș.a.
- **Programul de Guvernare 2023-2024⁹** stabilește obiectivul: „crearea unui învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu”.
- **Strategia Națională pentru formarea adulților 2024 - 2027 (SNFA)** adoptată prin Hotărârea de Guvern nr. 1341/2023, urmărește să creeze, până în anul 2027, un cadru instituțional pentru accesul tuturor adulților la programe de formare prin care să dobândească competențe - cheie, profesionale și de viață și să le utilizeze pentru a-și atinge aspirațiile de dezvoltare personală și profesională printr-un sistem echitabil de învățare pe tot parcursul vieții.

SNFA își propune ca obiective:

1. Intensificarea rolului partenerilor/parteneriatelor pentru susținerea și dezvoltarea cadrului strategic de formare profesională a adulților.
 2. Îmbunătățirea ofertelor personalizate și specifice de învățare.
 3. Facilitarea accesului adulților la dobândirea de competențe pe tot parcursul vieții, prin crearea unei culturi a învățării.
 4. Asigurarea calității în sistemul de formare profesională a adulților și promovarea incluziunii și echității sociale în învățarea pe tot parcursul vieții.
 5. Dezvoltarea competențelor verzi și digitale ale adulților.
- **Strategia națională pentru dezvoltare durabilă a României (SNDDR) 2030¹⁰**
Adoptată prin Hotărârea de Guvern nr. 877/2018, SNDDR 2030 reprezintă răspunsul României la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și stabilește cadrul național pentru implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD). În ceea ce privește ODD 4 - Educația de calitate, una dintre țintele 2030 o constituie creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.
Conform Planului de acțiuni, o direcție prioritară de acțiune o constituie susținerea implementării SNDDR 2030 prin programe de educație și formare pentru dezvoltare durabilă

⁸ Disponibil aici <https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2016/04/PROGRAM-DE-GUVERNARE-2021%E2%80%942024.pdf>;

⁹ Disponibil aici <https://www.gov.ro/obiective/programul-de-guvernare-2023-2024>

¹⁰ Adoptată prin HG nr. 877/2018, publicată în Monitorul Oficial nr. 985/2018, este disponibilă aici <https://www.edu.ro/sites/default/files/Strategia-nationala-pentru-dezvoltarea-durabila-a-Rom%C3%A2niei-2030.pdf>.

iar Acțiunea 11 urmărește dezvoltarea de instrumente destinate programelor educaționale pentru dezvoltare durabilă în învățământul universitar, precum și educația în rândul adulților. Acțiunea vizează sprijinul acordat de către Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă instituțiilor de învățământ superior și centrelor de formare profesională de a dezvolta programe educaționale pentru dezvoltare durabilă (cursuri universitare, masterate, doctorate, programe postdoctorale ș.a.) și de instruire în rândul adulților.

Alte ținte prevăzute vizează extinderea facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, creșterea participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere, extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă, creșterea numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante care să le faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul, creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.

- **Strategia națională pentru locuri de muncă verzi 2018 - 2025**¹¹ își propune: dezvoltarea competențelor forței de muncă în vederea asigurării unei ocupări de calitate în sectoarele competitive, generatoare de locuri de muncă verzi; formarea și dezvoltarea competențelor verzi (direcția de acțiuni nr.1); încurajarea învățării pe tot parcursul vieții și a formării profesionale în sectoarele agricol și forestier (direcția de acțiuni nr.5); creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și la programe de învățare pe tot parcursul vieții (direcția de acțiuni nr.10).

SNECA 2024-2030 ține cont și se corelează și cu documentele strategice multianuale următoare:

- **Programul Educație și Ocupare (PEO) 2021 - 2027**¹²

Prioritatea 5 - *Îmbunătățirea participării copiilor la educația antepreșcolară și preșcolară*

Obiectiv specific: (f) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, de la educația și îngrijirea timpurie, educația și formarea generală și profesională până la învățământul terțiar, precum și educația adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități

- Tip de acțiune: 5.f.1. Dezvoltarea și asigurarea calității sistemului de îngrijire și educație timpurie a copilului
- Tip de acțiune: 5.f.3. Dezvoltarea sistemului de formare inițială și continuă a cadrelor didactice pentru îngrijirea și educația timpurie a copilului

Prioritatea 6 - *Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională*

Obiectivul specific: (f) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, de la educația și îngrijirea timpurie, educația și formarea generală și profesională până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți și a accesibilității pentru persoanele cu dizabilități

- Tip de acțiune: 6.f.4. Organizarea unor oportunități variate de dezvoltare profesională pentru personalul didactic, în vederea asigurării unui sistem de educație incluziv.

¹¹ Strategia și planul de acțiuni aferent au fost adoptate prin HG nr. 594/2018.

¹² PEO 2021-2027 a fost aprobat de către Comisia Europeană în data de 9 decembrie 2022 și prevede o finanțare de aproximativ 3,4 miliarde euro. Documentele aferente programului sunt disponibile aici: <https://mfe.gov.ro/peo-21-27/>.

Prioritatea 7 - Creșterea calității ofertei de educație și formare profesională pentru asigurarea echității sistemului și o mai bună adaptare la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

Obiectivul specific: (e) Îmbunătățirea calității, a caracterului incluziv, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, inclusiv prin validarea învățării nonformale și informale, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe antreprenoriale și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală și a uceniciilor

- Tip de acțiune: 7.e.1. Asigurarea calității educației pentru toți, în corelație cu dinamica pieței muncii (schimbări tehnologice și structurale ș.a.) și societății (tranziție verde, tranziție digitală ș.a.)
- Tip de acțiune: 7.e.3. Flexibilizarea și diversificarea oportunităților de formare și dezvoltare a competențelor cheie ale elevilor

Prioritatea 8 - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic

Obiectiv specific: (e) Îmbunătățirea calității, a caracterului incluziv, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, inclusiv prin validarea învățării nonformale și informale, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe antreprenoriale și digitale, precum și prin promovarea introducerii sistemelor de formare duală și a uceniciilor

- Tip de acțiune: 8.e.1. Optimizarea mecanismelor de monitorizare și evaluare a politicilor publice privind formarea profesională și de anticipare a nevoilor de competențe în ÎPT la nivel de sistem
- Tip de acțiune: 8.e.2. Crearea și aplicare unui mecanism privind asigurarea calității învățării la locul de muncă și certificarea rezultatelor învățării în formarea profesională inițială pentru a crește relevanța calificărilor pentru piața muncii
- Tip de acțiune: 8.e.3. Creșterea calității și a validității proceselor de predare-învățare-evaluare în ÎPT
- Tip de acțiune: 8.e.5. Adaptarea serviciilor educaționale adresate elevilor și personalului didactic din ÎPT, în corelație cu dinamica pieței muncii (competențe verzi, digitale, schimbări tehnologice și structurale), inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele provenind din grupuri vulnerabile
- Tip de acțiune: 8.e.6. Dezvoltarea capacității de informare și consiliere profesională
- Tip de acțiune: 8.e.7. Sprijinirea mobilității transnaționale Erasmus+ pentru ÎPT.

Prioritatea 9 - Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității

- ✓ măsura 9.e.1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în formarea profesională a adulților, atât la nivel de sistem, cât și la nivel de furnizor (intervenție strategică)
- ✓ măsura 9.e.3. Formarea continuă a formatorilor/instructorilor/coordonatorilor de ucenicie din formarea profesională continuă pentru dezvoltarea și furnizarea de programe de formare de calitate și flexibile;
- ✓ măsura 9.e.4. Actualizare/revizuire/dezvoltare de noi standarde ocupaționale/ calificări profesionale conform noilor cerințe ale pieței muncii;

- ✓ măsura 9.g.3. Dezvoltarea și testarea de instrumente inovative de evaluare a competențelor dobândite în sistem nonformal și informal pentru facilitarea mobilității în ocupare sau formare profesională, inclusiv prin realizarea și testarea de instrumente digitale, la nivel sectorial;
- ✓ măsura 9.g.4. Implementarea programului „Pachet de bază pentru persoanele fără/cu nivel scăzut de formare;
- ✓ măsura 9.g.5. Implementarea programului „Tine pasul” care vizează programe de actualizare a competențelor specifice ale angajaților ca urmare a evoluțiilor tehnologice rapide și a apariției de noi competențe, însoțite de serviciile de consiliere profesională;
- ✓ măsura 9.g.7. Implementarea programului „Competențe digitale pentru piața muncii” care vizează programe de dobândire a competențelor digitale, structurate pe niveluri, precedate de o evaluare a nivelului de competențe digitale.

Astfel, PEO va finanța programe de dobândire a competențelor digitale, programe personalizate de dobândire a competențelor de limba română, matematică, competențe IT de bază, calificare de nivel 1 sau/și 2 pentru persoanele fără/cu nivel scăzut de formare, programe de actualizare a competențelor specifice ale angajaților ca urmare a evoluțiilor tehnologice rapide și a apariției de noi competențe, digitalizare, schimbări în practicile/metodele de lucru, programe de formare pentru dezvoltarea competențelor profesionale și transversale ce permit progresul în carieră al angajaților defavorizați.

În plus față de cadrul de implementare identificat anterior la nivelul Programului Educație și Ocupare, sunt vizate și alte investiții FSE+ care contribuie la îmbunătățirea calității, eficacității și relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare, asigurarea de oportunități flexibile de perfecționare și recalificare pentru toți și îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și incluzive în educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții, inclusiv prin dezvoltarea infrastructurii finanțate din:

Prioritatea 1 - *Modernizarea instituțiilor pieței muncii*

Obiectiv specific: (b) Modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii pentru ca acestea să evalueze și să anticipeze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă și personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii

- Tip de acțiune: 1.b.1. Crearea unui Serviciu Public de Ocupare (SPO) modern, flexibil, adaptat contextului socio-economic, accesibil și vizibil pentru viitor - investiție strategică

Prioritatea 3 - *Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți*

Obiectiv specific: (a) Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea Garanției pentru tineret, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;

- Tip de acțiune: 3.a.1 Furnizarea de pachete prestabilite de măsuri de ocupare, în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor din grupuri dezavantajate pe piața muncii

Obiectiv specific: (d) Promovarea adaptării la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor, a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate și a unui mediu de lucru sănătos și bine adaptat, care să reducă riscurile la adresa sănătății;

- Tip de acțiune: 3.d.1. Măsuri de sprijin pentru adaptarea la schimbare a angajaților și angajatorilor și sprijinirea tranzițiilor pe piața muncii

Prioritatea 4 - *Antreprenoriat și economie socială*

Obiectiv Specific (a) Îmbunătățirea accesului la piața muncii și măsuri de activare pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, îndeosebi prin implementarea *Garantieii pentru tineret*, pentru șomerii de lungă durată și grupurile defavorizate de pe piața muncii și pentru persoanele inactive, precum și prin promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;

- Tip de acțiune: 4.a.2 Sprijin pentru dezvoltarea antreprenorialului în rândul persoanelor aparținând grupului țintă.

- **Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)**¹³ conține o serie de investiții și reforme pentru îmbunătățirea competențelor digitale ale adulților, precum: Investiția 3. Dezvoltarea programului-cadru pentru formarea continuă a profesioniștilor care lucrează în servicii de educație timpurie; Investiția 5. Cursuri de formare a utilizatorilor Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR) și ai instrumentului informatic al mecanismului de avertizare timpurie (MATE) și intervenții sistemice pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii; Investiția 7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare (formarea cadrelor didactice pe baza unei programe specifice legate de agricultură elaborate de Ministerul Agriculturii și Ministerul Educației), Investiția 8. Program de formare la locul de muncă pentru personalul didactic și Investiția 18. Programul de formare și îndrumare pentru managerii și inspectorii școlari.
- De asemenea, dezvoltarea unui sistem de finanțare pentru ca bibliotecile să devină centre de competențe digitale implică PNRR prin Componenta 7, Reforma 4, Investiția 17 din CID.

Prezenta strategie ține cont și se corelează și cu inițiativele și prioritățile europene în vigoare:

- „O nouă Agendă Strategică 2019-2024”¹⁴ - continuă eforturile europene de a crea o piață a muncii mai echitabilă, cu condiții de muncă și de viață mai bune, continuă protejarea libertăților cetățenilor, dezvoltarea economică a Europei, construirea unei Europe verzi și promovarea intereselor și valorilor europene pe scena mondială.
- Rezoluția Consiliului privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării, în perspectiva realizării și dezvoltării, în continuare, a spațiului european al educației (2021-2030)¹⁵;

¹³ Textele PNRR sunt disponibile aici: <https://www.fonduri-structurale.ro/program-operational/23/planul-national-de-redresare-si-rezilienta>;

¹⁴ Detalii disponibile, în limba română, aici: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2019/06/20/a-new-strategic-agenda-2019-2024/>;

¹⁵ Council Resolution on a strategic framework for European cooperation in education and training towards the European Education Area and beyond (2021-2030) este disponibilă în limba engleză aici [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A32021G0226%2801%29](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX%3A32021G0226%2801%29;);

- Rezoluția Consiliului privind un nou plan european pentru învățarea în rândul adulților (2021-2030)¹⁶ și Agenda Europeană pentru învățarea adulților¹⁷ (NEEAL) subliniază necesitatea creșterii semnificative a participării adulților la învățarea formală, non-formală și informală, conturând și o nouă viziune asupra modului în care educația adulților ar trebui să se dezvolte în Europa până în anul 2030;
- Agenda Europeană pentru Competențe (European Skills Agenda)¹⁸ își propune ca până în 2025, să contribuie la dezvoltarea competențelor cetățenilor europeni și întreprinderilor, precum și obiective ambițioase privind perfecționarea și recalificarea persoanelor pentru asigurarea unei forțe de muncă calificate pentru o piață a muncii cât mai competitivă;
- Strategia Europeană pentru Dezvoltare Verde (European Green Deal)¹⁹;
- Pilonul European al Drepturilor Sociale (European Pillar of Social Rights)²⁰ conform căruia „orice persoană are dreptul la educație, formare și învățare incluzivă, pe tot parcursul vieții și de înaltă calitate, pentru a dobândi și a menține competențe care să îi permită să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața muncii;
- Strategia Europeană pentru Digitalizare (European Digital Strategy)²¹;
- Planul European pentru Redresare și Reziliență (Recovery Plan for Europe)²²;
- Recomandarea Consiliului din 24 noiembrie 2020 privind educația și formarea profesională pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență²³;
- Recomandarea Consiliului privind o abordare europeană a microcertificatelor pentru învățarea pe tot parcursul vieții și capacitatea de inserție profesională²⁴.

Toate aceste documente, de la nivel european, indică prioritatea pe care învățarea pe tot parcursul vieții/formarea și educația continuă a adulților a dobândit-o în rândul politicilor educaționale. Astfel, modelul european încurajează o abordare individuală a unui mix de oportunități de învățare din mediul formal cu cele din contexte non-formale și informale, care să garanteze flexibilitate și adaptare la nevoile particulare ale fiecărui individ dar și răspunsul la nevoile pieței muncii. Țintele stabilite la nivel european sunt:

- cel puțin 47 % dintre adulții cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani ar trebui să fi participat la activități de învățare în ultimele 12 luni, până în 2025;
- cel puțin 60 % dintre adulții cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani ar trebui să fi participat la activități de învățare în ultimele 12 luni, până în 2030.

¹⁶ Rezoluția Consiliului privind un nou plan european pentru învățarea în rândul adulților (2021-2030) - (2021/C 504/02) este disponibilă în limba română aici [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32021G1214\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=CELEX:32021G1214(01));

¹⁷ New European Agenda for Adult Learning este disponibilă, în limba engleză, aici: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G1214\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021G1214(01));

¹⁸ Disponibilă în limba engleză aici: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>.

¹⁹ Detalii disponibile, în limba engleză, aici: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en;

²⁰ Detalii disponibile, în limba engleză, aici: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=en>;

²¹ Detalii disponibile, în limba engleză, aici: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies>;

²² Detalii disponibile, în limba engleză, aici: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_en;

²³ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/08b9af27-3465-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-ro>

²⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32022H0627%2802%29>

2. VIZIUNE

Viziunea strategică privind educația continuă a adulților în România este de a crea o cultură a învățării pe tot parcursul vieții, pentru toate nivelurile, indiferent de vârstă, cultură sau mediile din care provin ei și de a oferi persoanelor adulte șanse egale de a participa pe deplin la viața economică, socială și civică.

Viziunea este în acord cu Declarația de la Osnabrück privind educația și formarea profesională ca factor de stimulare a redresării și a tranzițiilor juste către economiile verzi și digitale (octombrie 2020), cu Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) și Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale 2030.

Anul 2023 a fost denumit *Anul European al Competențelor*²⁵, o inițiativă a Comisiei Europene care își propune îmbunătățirea și accelerarea învățării pe tot parcursul vieții, pentru a recupera decalajele curente față de țintele naționale și europene stabilite pentru acest domeniu.

În viziunea acestei Strategii, îmbunătățirea și asigurarea unor oportunități accesibile pentru toți adulții de a participa la învățarea pe tot parcursul vieții se fundamentează pe câțiva piloni:

- ✓ **Îmbunătățirea Competențelor - Cheie:** concentrarea eforturilor pe dezvoltarea competențelor - cheie relevante pentru viitor, prin înscrierea în tendințele globale și europene și stabilirea de măsuri bazate pe date concrete pentru a aborda punctele slabe identificate în ceea ce privește competențele adulților români;
- ✓ **Anticiparea și Adaptarea la Nevoile de Competențe:** instituirea unui mecanism de anticipare a nevoilor de competență, cu o viziune prospectivă pentru identificarea și cultivarea competențelor pe termen mediu și lung, inclusiv competențe noi esențiale în contextul tranzițiilor digitale și ecologice;
- ✓ **Acces Egal și Incluziv la Educație:** asigurarea unui cadru general care facilitează accesul la competențe esențiale pentru viața de zi cu zi, în contextul tranziției digitale (servicii medicale, comunicare cu autoritățile locale, servicii culturale, transport public ș.a.), la nivel de infrastructură, conținut al programelor și măsuri de stimulare financiară;
- ✓ **Calitate și Caracter Incluziv:** îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al educației, prin combaterea și prevenirea excluziunii sociale, civice și culturale a grupurilor defavorizate, inclusiv a celor cu acces redus la noile tehnologii sau cu un nivel scăzut de pregătire formală.

Pentru stabilirea clară a tipurilor de competențe abordate în cadrul SNECA și pentru a sublinia caracterul complementar SNECA - SNFA, se clarifică mai jos tipul de competențe per categorii de beneficiari, vizate inclusiv în Planul de acțiune aferent. Astfel, pentru personalul din învățământul preuniversitar, SNECA vizează **competențe profesionale în domeniu și în specialitate**²⁶, în acord cu standardele profesionale stabilite de ME, corelate/compatibile cu ruta de profesionalizare în carieră didactică și/sau cu dezvoltarea profesională și personală care să

²⁵ Comunicatul Comisiei Europene privind lansarea lucrărilor din cadrul Anului European al Competențelor este disponibil, în limba română, aici: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_6086;

²⁶ În conformitate cu HG nr.772/2022

răspundă tranziției verzi și digitale, precum și schimbărilor generate de o societate aflată în continuă transformare.

Aceste tipuri de competențe sunt formate și dezvoltate în condițiile și în termenii prevăzuți de legislația-cadru aplicabilă domeniului educație, asigurată prin două acte legislative - Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și Legea învățământului superior nr. 199/2023.

Formarea competențelor precizate anterior se fundamentează pe procesul complex de învățare, cu elementele sale emergente, asociate domeniului educație și nu intră sub incidența prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată cu modificările și completările ulterioare, și de actele normative subsecvente acesteia, legislație aplicabilă programelor de formare profesională a adulților, alții decât cei încadrați ca personal din învățământul preuniversitar.

SNECA vizează competențe de tipul competențe - cheie și transversale (așa cum sunt acestea menționate în secțiunea 1.1. Termeni și concepte), respectiv competențe profesionale/ rezultate ale învățării dobândite în contexte de învățare non-formale și informale, emergente procesului de învățare, realizat în condiții formale, non-formale și informale.

Planul de acțiune vizează formarea profesională a personalului din învățământ, iar pentru celelalte grupuri țintă măsurile prevăzute în Planul de acțiune al strategiei au în vedere îmbunătățirea componentelor cognitive ale competențelor - cheie.

Domeniul de aplicare a SNECA vizează competențele transversale obținute în educația continuă a adulților, exceptând programele de formare profesională a adulților autorizate în temeiul prevederilor OG nr. 129/ 2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

3. VALORI ȘI PRINCIPII

SNECA 2024-2030 se fundamentează pe următoarele valori, în linie cu viziunea propusă:

- a. **Echitate socială:** prioritatea fundamentală a strategiei este asigurarea echității și egalității de șanse în educația adulților. Aceasta implică o distribuție justă a resurselor educaționale și a oportunităților, indiferent de situația socio-economică, gen, mediu de rezidență, regiune sau etnie. Acest angajament conduce spre reducerea decalajelor de diferite tipuri, cum ar fi cele dintre zonele rurale și urbane, între regiuni și între genuri, reflectând obiectivele strategiei de a promova accesibilitatea și flexibilitatea în educație și de a sprijini echitatea și incluziunea.
- b. **Libertatea personală și autonomia:** strategia subliniază importanța libertății individuale și a autonomiei personale, inclusiv identitatea și apartenența la comunitate, siguranța morală și materială și relația cu autoritățile și furnizorii de servicii. Aceste valori susțin accesul la un loc de muncă decent, siguranța angajabilității pe termen lung, gândirea critică și participarea activă în dialogul socio-economic facilitat de noile tehnologii, reflectând angajamentul strategiei pentru îmbunătățirea competențelor - cheie și digitale.
- c. **Diversitate și incluziune:** strategia promovează valorile diversității și incluziunii, urmărind asigurarea accesului egal la educație pentru toți adulții, indiferent de vârstă, etnie, sex, orientare sexuală, religie, statut socioeconomic sau dizabilitate. Se va pune accent pe eliminarea barierelor în accesul la educație și pe promovarea practicilor de învățare care respectă și valorizează diversitatea, aliniindu-se cu obiectivul de a promova echitatea și incluziunea.

- d. **Colaborare și parteneriat:** recunoaștem valoarea colaborării și a parteneriatului în abordarea provocărilor complexe ale educației adulților. Promovăm colaborarea între diferite sectoare și actori, inclusiv guvern, societatea civilă, sectorul privat și comunitățile locale, pentru a dezvolta și implementa soluții eficiente și durabile.
- e. **Transparență și responsabilitate:** strategia se angajează să respecte valorile transparenței și responsabilității, acționând într-un mod transparent și comunicând clar și deschis despre procesele, deciziile și rezultatele implicate.

Aceste valori sunt esențiale pentru realizarea obiectivelor strategiei și reflectă angajamentul Guvernului României de a construi o societate echitabilă, incluzivă și adaptabilă la schimbările din era digitală.

Strategia se aliniază **principiilor generale aplicabile administrației publice**²⁷, respectiv:

- Principiul legalității
- Principiul egalității
- Principiul transparenței
- Principiul proporționalității
- Principiul satisfacerii interesului public
- Principiul imparțialității
- Principiul continuității
- Principiul adaptabilității.

Principii specifice educației adulților:

- **Accesibilitate:** asigurăm că toți adulții au acces egal la educație și la dezvoltarea competențelor - cheie, indiferent de factori precum vârstă, etnie, sex, orientare sexuală, religie, statut socioeconomic sau dizabilitate, în linie cu obiectivul de creștere a accesibilității și flexibilității.
- **Învățarea pe tot parcursul vieții/învățare continuă:** fundamentul strategiei este principiul educației pe tot parcursul vieții și al învățării continue. Capacitatea de a învăța și de a se adapta pe tot parcursul vieții este esențială pentru asigurarea competitivității individuale și colective în era tehnologiei, în concordanță cu obiectivul strategiei de a crea o cultură a învățării. Sprijinim oportunitățile de învățare continuă pentru adulți, promovând cultura învățării și adaptabilitatea în era tehnologică.
- **Colaborare bazată pe transparență și responsabilitate:** promovăm colaborarea intersectorială pentru dezvoltarea și implementarea soluțiilor eficiente în educația adulților, în concordanță cu obiectivul de consolidare a coordonării naționale. Instituțiile responsabile de implementarea acestei strategii se angajează să colaboreze într-un mod transparent, comunicând clar și deschis despre procesele, deciziile și rezultatele implicate.
- **Calitate:** asigurăm calitatea învățării și promovăm excelența în toate aspectele educației adulților, reflectând angajamentul pentru îmbunătățirea calității și incluziunii.
- **Centrarea pe persoană:** adoptăm practici de învățare centrate pe nevoile, interesele și aspirațiile fiecărui adult, recunoscând unicitatea și potențialul individual aliniat cu obiectivul de promovare a echității și incluziunii.

²⁷ Art.6-13 din Codul Administrativ OUG nr. 57/03/07/2019 - Portal Legislativ (just.ro);

- **Egalitatea de gen:** toți adulții, indiferent de gen, trebuie să beneficieze de oportunități egale în procesul de învățare și dezvoltare. Este esențial să recunoaștem și să valorizăm diversitatea de experiențe, abilități și perspective ale fiecărei persoane, asigurând un mediu educațional incluziv, în care fiecare adult se simte apreciat și încurajat să-și atingă potențialul maxim, fără a fi limitat de stereotipuri de gen sau bariere discriminatorii.

4. CONTEXT NAȚIONAL

4.1 Situația educației adulților în România

România înregistrează un decalaj față de țintele europene și naționale stabilite în domeniul participării adulților la forme de educație continuă, în ciuda progreselor înregistrate în ultimii ani. Astfel, proporția persoanelor cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care au participat la educație și formare în cele 4 săptămâni de dinaintea sondajului a crescut **de la 1,0 % în 2020 la 5,4 % în 2022**, însă rămâne semnificativ mai redusă decât media UE (11,9 %). Potrivit indicelui european al competențelor, România se numără printre țările UE cu cele mai slabe rezultate în ceea ce privește dezvoltarea și activarea competențelor. Mai puțin de o treime din populația adultă are competențe digitale de bază sau peste nivelul de bază (față de 54 % în UE), iar la nivelul economiei sunt raportate deficite de forță de muncă, inclusiv în meserii esențiale pentru tranziția verde (de exemplu, lucrători din domeniul construcțiilor)²⁸.

Efectele pandemiei COVID-19 continuă să fie vizibile în sub-domeniul accesului la programe de învățare dedicate adulților. Incertitudinea pe piața forței de muncă și din economie au condus la o scădere semnificativă a ratei de ocupare a proaspeților absolvenți de educație și formare profesională (EFP), de la 68,7 % în 2020 la 61,4 % în 2021, astfel că, în contrapondere, se impune transformarea școlilor EFP în instituții axate mai mult pe educația duală, măsură care ar trebui, de asemenea, să facă aceste școli mai atractive.

Contextul mai amplu al participării la educație, în România, este descris și de următoarele caracteristici:

- procentele ridicate ale elevilor din România cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire (40,8%), matematică (46,6%) și științe (43,9%), precum și o scădere a absolvenților de învățământ terțiar (23,3%), aceasta rămânând cea mai scăzută din toate țările UE;
- între 2012 și 2022, în România, decalajul de performanță la matematică asociat cu statutul socioeconomic s-a mărit, în timp ce decalajul mediu în țările OCDE a rămas stabil. În țara noastră, odată cu creșterea incluziunii pe această perioadă de timp, se constată și o mai mare segregare din punct de vedere al statutului socioeconomic;²⁹
- rata mică de acces la educație timpurie pentru copiii de 0-3 ani (față de media UE: 35,2%);
- rata de părăsire timpurie a școlii se menține aproape constantă (15,6%), la o distanță constantă de amploarea fenomenului la nivel UE-27, unde media este de 8,5%;

²⁸ Monitorul educației și formării 2023

<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/eb2fb21a-8cd8-11ee-8aa6-01aa75ed71a1/language-ro>

²⁹ Raport Național PISA 2022, https://www.ise.ro/wp-content/uploads/2023/12/PISA_Raport_2022_08-12-2023.pdf

- proporție redusă a persoanelor cu competențe digitale generale de bază sau peste nivelul de bază: 3,1% în 2019, comparativ cu media UE de 56%;
- ponderea elevilor din învățământul secundar superior înscriși în sistemul de educație și formare profesională este relativ ridicată (61,7 % în 2021), ceea ce depășește media UE (52,1 %). Cu toate acestea, mai puțin de 10 % din proaspeții absolvenți EFP (ISCED 3-4) au beneficiat de învățare la locul de muncă (8,4 % în 2022), cea mai scăzută rată din UE (60,1 % la nivelul UE)³⁰.

4.2 Cadrul legal - corelarea cu alte acte normative deja în vigoare

- **Hotărârea de Guvern nr. 369/1.04.2021 cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației**³¹;
 - **Hotărârea de Guvern nr. 23/2022 din 5 ianuarie 2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale**³²;
 - **Noile legi ale educației din România, respectiv Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar și Legea nr. 199/2023 a învățământului superior** au fost aprobate, promulgate și publicate în Monitorul Oficial nr. 613 din 05 iulie 2023. Adoptarea acestor legi ale educației a permis demararea reformelor necesare pentru sistemul de educație, prevăzute în Proiectul *România Educată*. Astfel, educația adulților, ca o componentă a învățării pe tot parcursul vieții, indiferent dacă aceasta are un caracter formal, non-formal sau informal are, pentru prima dată, un cadru legislativ.
- Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și Legea învățământului superior nr. 199/2023** stabilesc cadrul general și integrator privitor la educația adulților/ învățării pe tot parcursul vieții, garantând și susținând, inclusiv financiar, participarea la educație și formare profesională a adulților, respectiv recunoașterea și certificarea rezultatelor învățării și a competențelor dobândite. Echitate, performanță, investiții, respect și siguranță sunt câteva dintre elementele cheie pe care pachetul legislativ le-a transpus în măsuri coerente și predictibile. Se propun soluții coerente, în acord cu cerințele beneficiarilor educației, având în vedere o reglementare unitară și sistematică a domeniului, pentru rezolvarea problemelor identificate la nivelul sistemului național de învățământ. Totodată, cele două legi sunt conceptualizate astfel încât România să aibă un cadru legal care să susțină procesul de aderare la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE).
- **Ordonanța Guvernului nr.129/2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare**, cuprinde aspecte cu privire la drepturile adulților în materie de formare profesională, obiectivele formării profesionale a adulților, principiile pentru asigurarea calității în formarea profesională a adulților, organizarea formării profesionale a adulților (atribuțiile instituțiilor implicate în FPA; dispoziții privind conținutul

³⁰ Monitorul educației și formării 2023

<https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/eb2fb21a-8cd8-11ee-8aa6-01aa75ed71a1/language-ro>

³¹ Textul Hotărârii de Guvern nr. 369/1.04.2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației este disponibil aici https://www.edu.ro/proiect_HG_organizare_ME_2021;

³² Textul Hotărârii de Guvern nr. 23/2022 din 5 ianuarie 2022 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale este disponibil aici: https://mmuncii.ro/j33/images/Documente/Legislatie/HG_23_2022.pdf

programelor de FPA), autorizarea furnizorilor de formare profesională care pot organiza programe de formare profesională, finalizate prin certificate de calificare sau de absolvire cu recunoaștere națională ș.a. Conform OG nr. 129/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formarea profesională a adulților cuprinde formarea profesională inițială și formarea profesională continuă a adulților organizate prin alte forme decât cele specifice sistemului național de învățământ. Formarea profesională a adulților vizează calificarea/recalificarea, specializarea/perfecționarea, dobândirea de competențe - cheie/transversale pentru ocuparea unui loc de muncă, evoluția în carieră, actualizarea competențelor ca urmare a modificărilor de tehnologii sau modificărilor din economie, dobândirea de noi competențe.

- ***Metodologia privind organizarea Programului „A doua șansă” — învățământ primar Metodologia privind organizarea Programului „A doua șansă” — învățământ secundar***³³

Noile metodologii privind organizarea Programului „A doua șansă” - învățământ primar și învățământ secundar - au fost aprobate prin ordinul de ministru 3.062/2022. Programul *A doua șansă* se adresează adolescenților, tinerilor adulților, proveniți din medii sociale diverse și de diferite vârste, care nu au finalizat învățământul primar și gimnazial. Programul oferă acestor categorii de persoane posibilitatea continuării și finalizării învățământului obligatoriu fără a fi nevoite să-și întrerupă eventualele activități profesionale sau familiale în care sunt angrenate.

- ***Metodologia-cadru privind asigurarea calității programelor pentru dezvoltarea profesională continuă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar și de acumulare a creditelor profesionale transferabile***

Aprobată prin ordin de ministru 4224/06.07.2022³⁴, Metodologia reglementează procesul de asigurare a calității programelor pentru dezvoltarea profesională continuă a personalului din învățământul preuniversitar și de acumulare a creditelor profesionale transferabile. Programele pentru dezvoltare profesională continuă se clasifică în categorii, în funcție de tipul de competențe dezvoltate, de abilități și deprinderi, de raportarea la domeniul de specializare corespunzător funcției didactice ocupate și de modalitatea de validare calitativă.

- ***Metodologia de acordare a creditelor transferabile***³⁵, elaborată într-un proces colaborativ între Ministerul Educației și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 772/2022, stabilește, în vederea facilitării învățării pe tot parcursul vieții și a recunoașterii competențelor și calificărilor în procesul de formare profesională a adulților, un sistem de credite transferabile utilizat în formarea profesională a adulților și numărul de credite transferabile corespunzător fiecărui nivel de calificare: pentru nivelul 1 se acordă 12 credite; pentru nivelul 2 se acordă 24 de credite; pentru nivelul 3 se acordă 48 de credite; pentru nivelul 4 se acordă 72 de credite; pentru nivelul 5 se acordă 96 de credite. Volumul de muncă alocat pentru un credit în formarea profesională a adulților este de 30 de ore, împărțite în 15 ore didactice și 15 ore de studiu individual.

³³ Ordinul nr. 3062/2022 al ministrului educației pentru aprobarea celor două metodologii este disponibil aici: https://www.edu.ro/sites/default/files/OM_3.062_2022_ADS.pdf;

³⁴ Textul Ordinului nr. 4224/2022 al ministrului educației este disponibil, în limba română, aici: https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Legislatie/2022/OME_nr_4224_6.07.2022_Metodologie_programe_formare_in%20cariera_didactica.pdf;

³⁵ Hotărârea Guvernului privind aprobarea Metodologiei de acordare a creditelor transferabile pentru formarea profesională a adulților s-a aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 772/2022 din 8 iunie 2022. Documentul a fost completat de prevederile Ordinul nr. 6.768 din 12 decembrie 2023;

5. GRUPURI-ȚINTĂ

Acest tip de educație este deschis oricărei persoane care dorește să dobândească, să-și actualizeze, să-și finalizeze sau să-și extindă capacitățile, cunoștințele, abilitățile, aptitudinile și competențele, pentru dezvoltarea personală și profesională, în cadrul unor diverse tipuri de instituții de educație formală și non-formală:

- a. Personal din învățământul preuniversitar
- b. Adulți cu nivel scăzut al competențelor
- c. Adulți cu un nivel scăzut de educație
- d. Pensionari care doresc să își crească calitatea vieții
- e. Membri ai minorităților etnice - (roma)
- f. Imigranți care doresc să se adapteze la cultura țării adoptive
- g. Dependenți de droguri aflați în programe de reabilitare
- h. Deținuți care fac parte din programe comunitare sau lucrează în penitenciar
- i. Șomeri și persoane fără ocupație
- j. Persoane care locuiesc în comunități defavorizate/risc ridicat de excluziune socială
- k. Beneficiari de ajutor de incluziune
- l. Persoane aflate sau care au ieșit din concediul de creștere/îngrijire a copilului
- m. Părinți
- n. Adulți care doresc să își diversifice/completeze/ dezvolte competențele.

6. OBIECTIVE ȘI DIRECȚII DE ACȚIUNE

SNECA 2024-2030 are în vedere atât combaterea, pe termen scurt, cât și evitarea, pe termen lung, a situațiilor de excluziune din viața socială, civică, culturală, a categoriilor de populație cu acces redus la noile tehnologii sau cu un nivel de pregătire formală scăzut (cei care au părăsit timpuriu școala). Prin educația continuă a adulților, aceștia dobândesc competențele pentru viață, inclusiv cele cheie și transversale, care au rolul de a contribui la dezvoltarea lor personală și profesională, o dată cu creșterea capacității lor de a se integra social.

Pentru prezenta strategie, Ministerul Educației urmărește șase domenii prioritare (DP):

1. DP 1. Guvernanța în educația adulților
2. DP 2. Furnizarea și utilizarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții
3. DP 3. Accesibilitate și flexibilitate
4. DP 4. Echitate, incluziune și reușită în educația adulților
5. DP 5. Calitatea educației continue a adulților
6. DP 6. Tranziția verde și tranziția digitală

În corelație cu aceste domenii prioritare³⁶, obiectivele și direcțiile de acțiune ale prezentei strategii sunt:

Obiectiv 1. Consolidarea coordonării naționale, regionale și locale pentru promovarea unei culturi a învățării în rândul adulților și creșterea capacității administrative de a implementa politici publice în domeniu, cu următoarele direcții de acțiune:

O1.D1. Actualizarea cadrului normativ unitar de dezvoltare a sistemului de educație continuă a adulților

O1.D2. Cartografierea nevoilor de dezvoltare în cariera didactică a personalului din învățământul preuniversitar din perspectiva educației adulților

O1.D3. Dezvoltarea mecanismelor care identifică nevoia de competențe în educația continuă a adulților

Obiectiv 2. Dezvoltarea și promovarea oportunităților din educația continuă a adulților

O2.D1. Multiplicarea oportunităților din educația continuă a adulților

O2.D2. Promovarea oportunităților din educația continuă a adulților

Obiectiv 3. Creșterea accesibilității în educația continuă adulților și îmbunătățirea flexibilității rutelor de calificare

O3.D1. Creșterea accesibilității programelor de învățare pe tot parcursul vieții pentru adulți

O3.D2. Flexibilizarea sistemului de educație continuă a adulților prin integrarea standardelor de calificare

Obiectiv 4. Promovarea echității și incluziunii în educația continuă adulților, inclusiv sprijin financiar

O4.D1. Promovarea educației continuă a adulților pentru persoane din medii defavorizate și/sau cu dizabilități

O4.D2. Promovarea mobilității cu scop de învățare în educația continuă a adulților – Erasmus+

Obiectiv 5. Asigurarea calității în educația continuă a adulților

O5.D1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în educația continuă a adulților

O5.D2. Pregătirea cadrelor necesare în educația continuă a adulților, inclusiv reglementarea de noi ocupații necesare domeniului

Obiectiv 6. Stimularea dobândirii de competențe digitale și gestionarea cu succes a tranziției verzi și digitale în educația adulților

³⁶ Corelația dintre domeniile prioritare, obiectivele, direcțiile de acțiune, măsurile și instituțiile responsabile și indicatori sunt prezentate în tabelul de la finalul documentului care prezintă Planul de acțiune

O6.D1. Gestionarea competențelor verzi și digitale pe niveluri de calificare și domenii/sectoare

O6. D2. Evaluarea și certificarea competențelor digitale și verzi

O6.D3. Furnizarea de competențe verzi și digitale pe domenii/sectoare.

7. REZULTATE AȘTEPTATE

Implementarea strategiei va conduce la obținerea unor rezultate concrete la nivel economic, social, de mediu și cultural, în concordanță cu obiectivele strategice sistemice de educație și formare profesională pentru dezvoltarea durabilă.

SNECA 2024-2030 urmărește să creeze o cultură a învățării pe tot parcursul vieții, pentru toate nivelurile, indiferent de vârstă, cultură sau mediile din care provin ei. Prin intermediul Strategiei se asigură cadrul general național care să le permită adulților să se dezvolte personal și social, să se integreze permanent pe piața muncii prin dezvoltarea de competențe - cheie și transversale, utilizabile și în contextul digitalizării la nivel global.

Implementarea strategiei va avea ca rezultate: îmbunătățirea cadrului normativ național actual, îmbunătățirea datelor colectate privind educația adulților, îmbunătățirea accesului la oportunități de învățare (prin creșterea numărului de centre comunitare de învățare permanentă și printr-o mai bună promovare a oportunităților existente), îmbunătățirea evaluării de competențe și a recunoașterii învățării anterioare și/sau a învățării derulate în contexte non-formale și informale (prin creșterea numărului de centre de evaluare a competențelor dobândite în sistem non formal și informal), îmbunătățirea sistemului de formare continuă a personalului din învățământul preuniversitar.

Tabel 1 Contribuția SNECA 2024-2030 la obiectivele de dezvoltare durabilă

Nr. crt.	Obiective de dezvoltare durabilă	Direcții de acțiune SNECA
1.	Creșterea numărului de tineri și adulți care dețin competențe profesionale relevante, capabile să faciliteze integrarea pe piața muncii, inclusiv prin antreprenariat	O1.D1. Actualizarea cadrului normativ unitar de dezvoltare a sistemului de educație continuă a adulților O2.D1. Multiplicarea oportunităților din educația continuă a adulților O2.D2. Promovarea oportunităților din educația continuă a adulților O4.D1. Promovarea educației continuă a adulților pentru persoane din medii defavorizate și/sau cu dizabilități O6.D1. Gestionarea competențelor verzi și digitale pe niveluri de calificare și domenii/sectoare
2.	Dobândirea de cunoștințe și competențe necesare în vederea promovării unei dezvoltări durabile a economiei și societății	O2.D1. Multiplicarea oportunităților din educația continuă a adulților O4.D1. Promovarea educației continuă a adulților pentru persoane din medii defavorizate și/sau cu dizabilități

		O6.D2. Centre de evaluare și certificare a competențelor digitale și verzi O6.D3. Furnizarea de competente verzi și digitale pe domenii/sectoare
3.	Existența unui cadru-legislativ normativ modern, completat prin elaborarea și adoptarea de documente de planificare strategică specifice	O1.D1. Actualizarea cadrului normativ unitar de dezvoltare a sistemului de educație continuă a adulților
4.	Crearea, dezvoltarea și multiplicarea platformelor electronice specifice pentru învățământ și formare profesională	O2.D1. Multiplicarea oportunităților din educația continuă a adulților O2.D2. Promovarea oportunităților din educația continuă a adulților
5	Set de instrumente specifice pentru încurajarea și susținerea introducerii conceptului de dezvoltare durabilă în procesele educaționale, elaborat și introdus experimental	O6.D1. Gestionarea competențelor verzi și digitale pe niveluri de calificare și domenii/ sectoare O6.D2. Evaluarea și certificarea competențelor digitale și verzi
6.	Seturi de instrumente specifice pentru încurajarea introducerii conceptului de dezvoltare durabilă în procesele educaționale și cele de consiliere profesională, validate.	O5.D1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în educația continuă a adulților O5.D2. Pregătirea cadrelor necesare în educația continuă a adulților, inclusiv reglementarea de noi ocupații necesare domeniului O6.D1. Gestionarea competențelor verzi și digitale pe niveluri de calificare și domenii/ sectoare O6.D2. Evaluarea și certificarea competențelor digitale și verzi

8. INDICATORI

Indicatorii stabiliți de prezenta strategie sunt corelați cu indicatori la nivelul UE:

- a) Participarea adulților slab calificați la activități de învățare³⁷
- b) Adulți șomeri cu o experiență de învățare recentă³⁸
- c) Adulți care au cel puțin competențe digitale de bază³⁹

³⁷ Definiția și sursele indicatorului sunt similare cu cele ale indicatorului privind participarea adulților la activități de învățare. Principala diferență este accentul pus pe adulții cu un nivel scăzut de calificare, și anume acei adulți care au obținut cel mult o calificare de nivel secundar inferior (sau mai jos) drept cea mai înaltă calificare educațională formală. În consecință, indicatorul măsoară proporția adulților cu un nivel scăzut de calificare care raportează că au participat la activități formale sau non-formale de educație și formare pe o perioadă de 12 luni.

³⁸ Datele provin din ancheta UE privind forța de muncă. „Experiență de învățare recentă” se referă la participarea la activități formale sau non-formale de educație și formare

³⁹ Sursa datelor pentru acest indicator este ancheta UE privind utilizarea TIC în gospodării și de către persoanele fizice

Tabel 2 Indicatorii relevanți pentru măsurile propuse în cadrul planului de acțiuni al SNECA 2024 – 2030

	OBIECTIVE	INDICATORI
O1.	Consolidarea coordonării naționale, regionale și locale pentru promovarea unei culturi a învățării în rândul adulților și creșterea capacității administrative de a implementa politici publice în domeniu	<p>Proiecte de acte normative</p> <p>Nr. certificate digitale emise</p> <p>Nr. centre de evaluare și recunoaștere a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal înființate în cadrul IÎS/CCÎP/CCD</p> <p>Nr. de portofolii digitale ale personalului din învățământul preuniversitar</p> <p>Situație statistică periodică privind nevoia de formare a personalului din învățământul preuniversitar</p> <p>Instrumente de evaluare a competențelor adulților pentru luarea unor decizii instituționale bazate pe dovezi</p> <p>Situație statistică și socio-economică și demografică privind segmentele de populație cu vârstă cuprinsă între 16-65 de ani</p> <p>Situație statistică periodică privind nevoile de formare ale adulților pe domenii/sectoare de interes</p> <p>Nr. acorduri de parteneriat încheiate</p> <p>Nr. CCÎP înființate</p> <p>Un instrument de prognoză privind necesarul de standarde de calificare pe domenii de activitate CAEN</p> <p>Baze de date colectate privind participarea în educația adulților.</p> <p>Date statistice colectate pe categorii socio-profesionale privind trasabilitatea</p>
O2.	Dezvoltarea și promovarea oportunităților din educația continuă a adulților	<p>Proiecte de acte normative</p> <p>Nr. programe postuniversitare noi înregistrate în RNPP</p> <p>Nr. programe de alfabetizare, digitală, financiară, de mediu, tehnică, sanitară în rândul adulților</p> <p>Nr. acorduri de parteneriat public-privat încheiate</p> <p>Nr. de centre noi de evaluare și recunoaștere a competențelor în sistem non-formal și informal</p> <p>Nr. de adulți participanți la evaluare în noile centre</p> <p>Nr. programe postuniversitare dedicate profesorilor pentru competențe manageriale înregistrate în RNPP</p> <p>Nr. accesări ale bazei de date</p> <p>Raport statistic de analiză a feedback-ului beneficiarilor</p> <p>Nr. centre de consiliere și orientare în carieră în sistem preuniversitar și universitar</p> <p>Nr. de beneficiari efectivi ai centrelor (elevi și studenți)</p> <p>Nr. personal din învățământul preuniversitar care a participat la procese de evaluare și recunoaștere a competențelor în sistem non-formal și informal</p>
O3.	Creșterea accesibilității în educația continuă adulților și	<p>Nr. participanți la programe</p> <p>Nr. de comunități defavorizate reprezentate în rețeaua de sprijin</p> <p>Nr. sesiuni de informare și diseminare</p> <p>Nr. persoane angrenate în programele postuniversitare</p>

	îmbunătățirea flexibilității rutelor de calificare	<p>Nr. facultăți, licee și centre comunitare care folosesc resurse digitale și de învățare la distanță</p> <p>Nr. programe pentru adulți care folosesc resurse digitale și personalizate</p> <p>Nr. de campanii/acțiuni de informare/promovare</p> <p>Nr. de standarde de calificare</p> <p>Nr. persoane care și-au certificat competențele dobândite în cadrul operatorilor economici</p> <p>Nr. activități de informare cu privire la cardul european de competențe</p> <p>Nr. de materiale de promovare în format fizic sau digital realizate</p> <p>Sondaj de opinie la nivelul beneficiarilor pentru analiză de percepție a cardului european de competențe</p>
O4.	Promovarea echității și incluziunii în educația continuă adulților, inclusiv sprijin financiar	<p>Nr. materiale informative digitale adaptate pentru nevoile specifice ale persoanelor cu dizabilități</p> <p>Nr. programe adaptate care pot fi accesate de persoane cu diferite dizabilități</p> <p>Nr. beneficiari din categoria persoane cu dizabilități interesați de programele de învățare adaptate</p> <p>Nr. participanți din categoria persoane cu dizabilități la programele de educare pentru adulți</p> <p>Nr. programe/module de formare derulate</p> <p>Nr. personal din învățământul preuniversitar participant la modulele de formare</p> <p>Număr de persoane (adulți) din sistemul de învățământ care au participat la stagii de mobilitate cu scop de învățare, în programul Erasmus+</p> <p>Proiecte de acte normative</p>
O5.	Asigurarea calității în educația continuă adulților	<p>Proiecte de acte normative</p> <p>Sistem de indicatori pentru evaluarea calității în centrele de evaluare și recunoaștere a competențelor</p> <p>Nr. specialiști formați</p> <p>Nr. accesări platformă digitală</p> <p>Sistem de indicatori pentru evaluarea calității programelor care conduc la obținerea de microcertificări</p> <p>Sistem de indicatori pentru evaluarea calității</p> <p>Nr. beneficiari</p> <p>Număr de programe de dezvoltare profesională desfășurate</p> <p>Număr de persoane formate din categoria personal din învățământul preuniversitar</p> <p>Numărul de programe de formare derulate</p> <p>Număr de persoane formate și certificate în ocupațiile facilitator/tutore online și facilitator al învățării permanente.</p>
O6.	Stimularea dobândirii de competențe digitale și gestionarea cu succes a tranziției verzi și digitale în	<p>Proiect de act normativ</p> <p>Nr. de standarde ocupaționale actualizate cu competențe digitale și verzi</p> <p>Nr. unități de învățământ implicate</p> <p>Nr. personal din învățământul preuniversitar format</p> <p>Nr. persoane certificate</p> <p>Nr. persoane formate</p> <p>Nr. de programe dezvoltate și furnizate</p> <p>Nr. certificate digitale emise, modelul EDSC (European Digital Skills Certification)</p>

	educația adulților	Baza de date colectate prin intermediul Platformei Naționale a Competențelor Nr. beneficiari ai Platformei Naționale a Competențelor Nr. de persoane din sistemul de educație care beneficiază de suport și consiliere Nr. de persoane formate Număr de programe/module de formare derulate.
--	---------------------------	--

9. PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

În arhitectura sistemului de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei Naționale privind Educația Continuă a Adulților din România 2024-2030 (SNECA), Ministerul Educației are rolul și responsabilitatea de a monitoriza și evalua anual stadiul implementării Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Strategiei. ME va conlucra cu instituțiile/organizațiile responsabile și/sau interesate de implementarea strategiei (autorități publice centrale și locale, societatea civilă, ONG-uri, mass-media, companii private ș.a.). De asemenea, ME are responsabilitatea furnizării de date și informații cantitative și calitative inclusiv prin intermediul instituțiilor aflate în coordonare/subordonare, cu privire la atingerea obiectivelor Strategiei, colaborând permanent și asigurând transparență, pentru evidențierea impactului acțiunilor întreprinse în facilitarea implementării strategiei.

Monitorizarea și evaluarea strategiei se va desfășura potrivit art. 17-23 din regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 775/2005, cu modificările și completările ulterioare, respectiv art. 13-15 din Metodologia de elaborare, implementare, monitorizare, evaluare și actualizare a strategiilor guvernamentale aprobată prin H.G. nr. 379/2022.

Monitorizarea și evaluarea se vor desfășura atât în timpul cât și după etapa implementării, urmărindu-se stabilirea gradului de realizare a obiectivelor. Pe parcursul de implementare a strategiei, vor fi colectate informații legate de schimbările apărute în ceea ce privește valorile variabilelor măsurate, acolo unde este cazul. Având în vedere că progresul va fi măsurat în baza unor ținte, la începutul etapei de planificare este necesară determinarea modalităților rapide de a măsura, obiectiv, schimbările posibile în cadrul acestor variabile.

Evaluarea intermediară și ex-post implică analizarea legăturilor dintre contribuțiile, activitățile, rezultatele acțiunii, rezultatele strategiei precum și factorii externi, în vederea obținerii unor informații cantitative și calitative privind indicatorii de performanță colectați anterior acestei etape.

Aceste evaluări vor fi completate de rapoartele de monitorizare periodice, care vor furniza date actualizate privind progresul realizat. Totodată, este necesar ca rezultatele proceselor de monitorizare și evaluare să fie comunicate în mod regulat și transparent către părțile interesate, pentru a facilita implicarea lor continuă și a asigura responsabilitatea față de rezultate. În plus, în scopul îmbunătățirii continue, concluziile și recomandările obținute în urma monitorizării și evaluării ar trebui luate în considerare în revizuirea și actualizarea strategiei și a planului de acțiune asociat.

10. INSTITUȚII RESPONSABILE

Instituțiile și organizațiile care vor fi implicate în implementarea Strategiei sunt în principal Ministerul Educației și instituțiile din subordinea și coordonarea Ministerului Educației. Ministerul Educației va colabora îndeaproape cu Ministerul Muncii și Solidarității Sociale pentru obiectivele și acțiunile complementare cu inițiativele acestuia din urmă. Conform H.G. nr. 369/2021, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Educației are rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul educației, formării profesionale și cercetării științifice universitare. Totodată Ministerul Educației evaluează, coordonează și monitorizează realizarea politicilor în domeniul educației, formării profesionale și cercetării științifice universitare.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, conform legii, elaborează, împreună cu Ministerul Educației, politicile și strategiile naționale privind formarea profesională a adulților, reglementează formarea profesională la locul de muncă și formarea profesională prin ucenicie la locul de muncă, respectiv exercită monitorizarea, evaluarea, autorizarea și controlarea directă sau prin organisme abilitate a furnizorilor de formare, alții decât cei din cadrul sistemului național de învățământ.

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale a dezvoltat Strategia Națională pentru Formarea Adulților (SNFA) 2024-2027. Cele două strategii SNFA - gestionată de MMSS și SNECA-gestionată de Ministerul Educației sunt complementare, fiecare răspunzând celor 5 domenii prioritare NEAAL⁴⁰ 2030 din perspective diferite: a formării profesionale (MMSS) și perspectiva educației (Ministerul Educației). Ambele strategii au direcții de acțiune distincte dar complementare, precum și măsuri și instrumente de intervenție specifice în raport cu aria de competențe a fiecărui minister. Astfel, cele două cadre strategice recunosc și răspund nevoilor societății în ceea ce privește învățarea pe tot parcursul vieții dar vizează direcții complementare și propun măsuri și instrumente specifice fiecăruia.

Tabel 3 Corelația dintre obiectivele propuse de SNECA și instituțiile responsabile

OBIECTIVE	INSTITUȚII RESPONSABILE
O1. Consolidarea coordonării naționale, regionale și locale pentru promovarea unei culturi a învățării în rândul adulților și creșterea capacității administrative de a implementa politici publice în domeniu	<ul style="list-style-type: none">Ministerul Educației (ME)Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS)Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA)Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC)Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS)Instituții de Învățământ Superior (ÎIS)Centre comunitare de învățare permanentă (CCÎP)Casa Corpului Didactic (CCD)Comitetele sectoriale (CS)

⁴⁰ Noua agendă europeană pentru învățarea adulților

	<ul style="list-style-type: none"> • Institutul Național de Statistică (INS) • Autorități publice • Parteneri / instituții desemnați/e • Partenerii Sociali
O2. Dezvoltarea și promovarea oportunităților din educația continuă a adulților	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației (ME) • Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) • Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS) • Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) • Unități de învățământ preuniversitar (UIP) • Instituții de Învățământ Superior (ÎIS) • Centre comunitare de învățare permanentă (CCÎP) • Casa Corpului Didactic (CCD) • Agenția Națională pentru Ocuparea forței de Muncă (ANOFM) • Autorități publice (AP) • Organizații Nonguvernamentale (ONG)
O3. Creșterea accesibilității în educația continuă adulților și îmbunătățirea flexibilității rutelor de calificare	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației (ME) • Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) • Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) • Unități de învățământ preuniversitar (UIP) • Instituții de Învățământ Superior (ÎIS) • Centre de evaluare și recunoaștere a competențelor (CERC) • Agenția Națională pentru Ocuparea forței de Muncă (ANOFM) • Autorități publice (AP)
O4. Promovarea echității și incluziunii în educația continuă adulților, inclusiv sprijin financiar	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației (ME) • Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) • Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP) • Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) • Instituții de Învățământ Superior (ÎIS) • Centre comunitare de învățare permanentă (CCÎP) • Casa Corpului Didactic (CCD)
O5. Asigurarea calității în educația continuă a adulților	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației (ME) • Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) • Ministerul Culturii (MC) • Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) • Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) • Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) • Instituții de Învățământ Superior (ÎIS)

	<ul style="list-style-type: none"> • Casa Corpului Didactic (CCD) • Furnizori de formare în domeniul educației
O6. Stimularea dobândirii de competențe digitale și gestionarea cu succes a tranziției verzi și digitale în educația adulților	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Educației (ME) • Ministerul Muncii și Solidarității Sociale (MMSS) • Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) • Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) • Unități de învățământ preuniversitar din rețeaua națională a școlilor de aplicație • Centre comunitare de învățare permanentă (CCÎP) • Casa Corpului Didactic (CCD).

11. IMPLICAȚII BUGETARE

În ceea ce privește finanțarea educației adulților, Ministerul Educației nu are o linie bugetară exclusivă pentru cheltuieli destinate educației adulților. La nivel de sistem, programele de educație continuă a adulților sunt finanțate din următoarele surse: fondurile proprii ale angajatorilor, bugetul de stat, fonduri nerambursabile din programe europene, sponsorizări, donații, surse externe atrase, taxe de la persoanele participante.

Strategia națională privind educația continuă a adulților 2024-2030 implică activități ce vor fi finanțate conform prevederilor legale și în limitele strategiei fiscal-bugetare în vigoare, din bugetele autorităților și instituțiilor publice cu atribuții în realizarea obiectivelor, în limita sumelor aprobate anual pentru această destinație și printr-o alocare eficace și suficientă de resurse prin utilizarea fondurilor de la bugetul de stat, a instrumentelor financiare ale UE sau a altor surse de finanțare.

- **Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR)**

Pentru a ajuta la repararea prejudiciilor economice și sociale produse de pandemia de COVID-19, pentru a demara procesul de redresare a economiei europene și pentru a proteja locurile de muncă existente și a crea altele noi, Comisia Europeană a adoptat în 2020 un important plan de redresare pentru Europa, bazat pe valorificarea întregului potențial al bugetului UE. Liderii UE au convenit asupra acestui plan de redresare și asupra cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027, trasând calea către ieșirea din criză și punând bazele unei Europe moderne și mai durabile. Astfel, statele membre au fost invitate să includă în planurile lor investiții și reforme în mai multe domenii emblematice, printre care și *Recalificare și perfecționare – Adaptarea sistemelor de învățământ pentru a sprijini competențele digitale și educația și formarea profesională pentru toate vârstele*. Documentul strategic a fost elaborat de Guvernul României în acord cu cerințele Uniunii Europene pentru a accesa fondurile din Mecanismul de Redresare și Reziliență (NextGenerationEU), în funcție de progresele înregistrate în implementarea reformelor și proiectelor propuse, într-un proces de monitorizare continuă din partea Comisiei Europene. Fondurile sunt alocate României sub formă de contribuție financiară nerambursabilă (grant) și sprijin rambursabil (împrumuturi).

- **Programele aferente Politicii de Coeziune 2021- 2027**

Programele care susțin Cadrul Financiar European 2021-2027 și cuprind măsuri privind educația și formarea profesională, digitalizarea, ocuparea și statutul copiilor și tinerilor în societate

În perioada 2014-2020, România a investit în toate cele 11 obiective tematice ale strategiei Europa 2020, folosind resursele fondurilor europene structurale și de investiții (fondurilor ESI), prin intermediul programelor operaționale 2014-2020, în continuitate cu programele aferente perioadei 2007-2013 și cu rezultatele acestora obținute în urma evaluărilor intermediare și finale ale programelor.

Pentru perioada de programare 2021-2027, în continuarea programelor aferente perioadei anterioare și cu rezultatele acestora obținute în urma evaluărilor intermediare și finale, programele de interes sunt:

- Programul Educație și Ocupare 2021-2027 (PEO): 4,409 miliarde euro;
- Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027 (PCIDIF): 2,201 miliarde euro.

În cadrul pachetului legislativ privind implementarea fondurilor europene aferente cadrului financiar 2021-2027, lansat de Comisia Europeană (COM), sunt prevăzute o serie de „condiții favorizante”, care înlocuiesc condiționalitățile ex-ante aferente perioadei 2014-2020, cu precizarea că, pentru viitoarea perioadă de programare, acestea sunt mai stricte și consolidate în contextul fondului european vizat, finanțarea UE fiind restricționată de neîndeplinirea lor conform prevederilor proiectului de Regulament (CE) general. Acest regulament prevede în Anexa III, 4 condiții favorizante orizontale (CO) de îndeplinirea cărora depinde finanțarea tuturor obiectivelor specifice aferente Fondului European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondului de Coeziune (FC) și Fondului Social European Plus (FSE+) și în Anexa IV, 15 condiții favorizante sectoriale (CS) de îndeplinirea cărora depinde finanțarea unuia sau mai multor obiective specifice care vizează anumite sectoare de intervenție.

Din cele 31 de miliarde de euro din viitoarea perioadă de programare, sursele fondurilor de interes pentru domeniul educației și formării profesionale sunt distribuite astfel: 19 miliarde de euro (55% din buget) provin din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), fiind dedicate în special digitalizării, dezvoltării durabile, incluziunii sociale ori sănătății și 6,07 miliarde (26%) reprezintă Fondul Social European (FSE+), prin care vor fi sprijinite incluziunea socială, sănătatea, educația și ocuparea forței de muncă.

12. IMPLICAȚII PRIVIND CADRUL JURIDIC

Adoptarea prezentei strategii nu va influența cadrul legal în vigoare, însă prin implementarea măsurilor propuse de prezentul document strategic, așa cum reiese din **Planul de acțiune** al strategiei, se previzionează dezvoltarea:

- cadrului competențelor - cheie și înregistrarea rezultatelor învățării aferente, în vederea promovării recunoașterii în educația adulților (O1.D1);
- cadrului normativ privind aprobarea standardelor de referință pentru acordarea certificatului de competențe transversale (O1.D1);
- actului normativ privind registrului național al certificatelor digitale (O1.D1);

- actului normativ privind înființarea de centre de evaluare și recunoaștere a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal în cadrul ÎÎS/CCÎP/CCD⁴¹ (O1.D.2);
- cadrului metodologic privind portofoliul digital al cadrului didactic (O1.D2);
- cadrului de recunoaștere a competențelor dobândite în cadrul operatorilor economici (internship-uri, training-uri in-house) (O3.D2);
- cadrului de reglementare și finanțare privind mobilitatea personalului din învățământul preuniversitar cu statut de profesori mentori și/sau formatori în sistemul educațional (O4.D2);
- cadrului de reglementare privind mobilitatea personalului din învățământul preuniversitar în sistem schimb de experiență, atât la nivel național, în rețeaua școlilor de aplicație și a consorțiilor coordonate de acestea, cât și la nivel internațional (O4.D2);
- cadrului de reglementare a ocupațiilor facilitator/tutore online și facilitator al învățării permanente (O5.D2);
- cadrului național actualizat privind programele pentru formare în cariera didactică/standardele ocupaționale și de formare - prin adaptarea la cadrul european privind formarea în cariera didactică incluzând cadrul DigComp și cadrul de competențe verzi (O6.D1);
- planului național de intervenție sistemică la nivelul personalului din învățământul preuniversitar (ÎÎS/CCÎP/CCD), a formatorilor (MMSS) și a evaluatorilor de competențe profesionale (ANC) pentru sprijinirea tranziției către învățarea digitală (mixtă, hibridă, blended learning) (O6.D3).

⁴¹ CCD asigură formarea continuă, respectiv evaluare competențelor pentru personalul din învățământul preuniversitar

13. PLANUL DE ACȚIUNE - STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU EDUCAȚIA CONTINUĂ A ADULȚILOR 2024-2030

Direcții de acțiune	Măsuri	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
Domeniul prioritar 1 – GUVERNANȚA ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR						
O1. Consolidarea coordonării naționale, regionale și locale pentru promovarea unei culturi a învățării în rândul adulților și creșterea capacității administrative de a implementa politici publice în domeniu						
O1.D1. Actualizarea cadrului normativ unitar de dezvoltare a sistemului de educație continuă a adulților	O1.D1.M1. Dezvoltarea unui cadru național al competențelor - cheie și înregistrarea rezultatelor învățării aferente, în vederea promovării recunoașterii în educația adulților	ME ANC Partenerii Sociali	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Cadru național al competențelor - cheie	Proiect de act normativ
	O1.D1.M2. Dezvoltarea cadrului normativ privind aprobarea standardelor de referință pentru acordarea	ME ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Aprobare act normativ privind standardele de referință pentru acordarea certificatului de competențe transversale	Proiect de act normativ

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	certificatului de competențe transversale ⁴²					
	O1.D1.M3. Operaționalizarea registrului național al certificatelor digitale	ME ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Aprobare act normativ privind Registrul național al certificatelor digitale	Proiect de act normativ privind registrul național al certificatelor digitale Număr de certificate digitale emise
O1.D2. Cartografierea nevoilor de dezvoltare în cariera didactică a personalului din învățământul preuniversitar din perspectiva educației adulților	O1.D2.M1. Înființarea de centre de evaluare a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal în cadrul ÎÎS/CCÎP/CCD	ME ÎÎS CCÎP CCD ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Aprobare act normativ privind înființarea de centre de evaluare a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal în cadrul ÎÎS/CCÎP/CCD	Proiect de act normativ privind înființarea de centre de evaluare a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal în cadrul ÎÎS/CCÎP/CCD Număr de centre de evaluare și recunoaștere a competențelor dobândite în sistem non-formal și informal în cadrul ÎÎS/CCÎP/CCD

⁴² Domeniul de aplicare a SNECA vizează competențele transversale obținute în educația continuă a adulților, exceptând programele de formare profesională a adulților autorizate în temeiul prevederilor OG nr. 129/ 2000 privind formarea profesională a adulților, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	O1.D2.M2. Dezvoltarea portofoliului digital al cadrului didactic pentru competențe	ME ÎȘ CCÎP CCD	2024-2030	Accesare fonduri nerambursabile Bugetul de Stat	Cadrul metodologic privind portofoliul	Număr de portofolii digitale al personalului din învățământul preuniversitar
	O1.D2.M3. Cartografierea periodică a nevoilor de formare a personalului din învățământul preuniversitar	ME ÎȘ CCÎP CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de stat	Date colectate de la fiecare autoritate Acorduri încheiate cu instituțiile implicate	Situație statistică periodică privind nevoia de formare a personalului din învățământul preuniversitar
O1.D3. Dezvoltarea mecanismelor care identifică nevoia de competențe în educația continuă a adulților	O1.D3.M1. Participarea României la Programul Internațional PIAAC „Programul pentru Evaluarea Internațională a Competențelor Adulților“	ME MMSS INS Parteneri / instituții Desemnați/e	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Raport național de participare PIAAC	Instrumente de evaluare a competențelor adulților pentru luarea unor decizii instituționale bazate pe dovezi Situație statistică și socio-economică și demografică privind segmentele de populație cu vârstă cuprinsă între 16-65 de ani

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	O1.D3.M2. Identificarea nevoilor de formare, în prezent și în perspectiva 2040, pe domenii/sectoare de interes pentru personalul implicat în educația continuă	ME INS	2024-2030	Accesare fonduri nerambursabile Bugetul de Stat	Date colectate prin intermediul instituțiilor implicate	Situație statistică periodică
	O1.D3.M3. Sprijinirea înființării și funcționării centrelor comunitare de învățare permanentă prin parteneriate public-privat	ME MDRAP Autorități publice	2024-2030	Accesare fonduri nerambursabile Bugetul de Stat	Acorduri de parteneriate elaborate și aprobate privind sprijinirea înființarea CCÎP	Număr de acorduri de parteneriat încheiate Număr de CCÎP înființate
	O1.D3.M4. Cercetare la nivel național privind nivelul de competență digitală, în rândul profesorilor, formatorilor și evaluatorilor și personalului implicat în educația adulților	ME ÎÎS CCÎP CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de stat	Raport de cercetare la nivel național pentru evaluarea nivelului de competență digitală, în rândul profesorilor, formatorilor, evaluatorilor și a personalului implicat în educația adulților	Categorii de personal didactic, formatori și evaluatori, pe niveluri de competență digitală
	O1.D3.M5. Dezvoltarea unui instrument de prognoză privind necesarul de	ME ANC CS	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile	Elaborarea instrumentului de prognoză	Un instrument de prognoză

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	standarde de calificare, în sistemul de învățământ și în domeniile de educație asociate, pe domenii de activitate CAEN			Bugetul de Stat	Estimare privind necesarul de standarde de calificare, în sistemul de învățământ și în domeniile de educație asociate, pe domenii de activitate în următorii 5 ani.	
Domeniul prioritar 2 - FURNIZAREA DE OPORTUNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIETII						
O2. Dezvoltarea și promovarea oportunităților din educația continuă a adulților						
O2.D1. Multiplicarea oportunităților din educația continuă a adulților	O2.D1.M1. Sprijinirea și stimularea dezvoltării programelor postuniversitare pentru competențe - cheie, transversale și manageriale	ME ANC ÎIS	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Înregistrarea de programe postuniversitare noi în RNPP	Număr de programe postuniversitare noi înregistrate în RNPP
	O2.D1.M2. Dezvoltarea și promovarea programelor de alfabetizare digitală, tehnică, sanitară și de mediu, în rândul adulților din categorii sociale	ME MMSS ÎIS CCÎP ONG	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Acorduri de parteneriat elaborate și încheiate între instituții și furnizorii de educație și formare	Număr de programe de alfabetizare digitală, de mediu, tehnică, sanitară, în rândul adulților

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	vulnerabile sau angajați în sectorul serviciilor sociale ⁴³ prin parteneriate public-privat cu furnizori de educație și formare profesională	Unități de învățământ Autorități publice			Implementarea de programe de alfabetizare digitală, de mediu, tehnică, sanitară, în rândul adulților	Număr de acorduri de parteneriat public-privat încheiate
	O2.D1.M3. Sprijinirea și extinderea rețelei de centre de evaluare și recunoaștere a competențelor prin înființarea și organizarea lor în ÎIS	ME ANC ÎIS	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Act normativ aprobat Implementarea evaluării competențelor în sistem non-formal și informal	Proiect de act normativ Număr de centre noi de evaluare și recunoaștere a competențelor în sistem non-formal și informal Număr de adulți participanți la evaluare în noile centre
	O2.D1.M4. Dezvoltarea de programe postuniversitare dedicate profesorilor, în cadrul ÎIS pentru dezvoltarea de competențe manageriale	ME ÎIS	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Realizarea de programe postuniversitare dedicate profesorilor pentru dezvoltarea competențelor manageriale	Număr de programe postuniversitare dedicate profesorilor pentru competențe manageriale înregistrate în RNPP

⁴³ părinți, tutori, îngrijitori, deținuți, angajați cu locuri de muncă slab calificați, persoane defavorizate/risc de excludere, șomeri, solicitanți de ajutor social, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice

Direcții de acțiune	Măsuri	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
O2.D2. Promovarea oportunităților din educația continuă a adulților	O2.D2.M1. Sprijinirea și stimularea dezvoltării de centre de consiliere și orientare în carieră în sistemul preuniversitar și universitar	ME ANOFM ÎIS CCÎP CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Realizarea unor activități continue de consiliere și orientare în carieră în sistemul preuniversitar și universitar	Număr de centre de consiliere și orientare în carieră în sistem preuniversitar și universitar Număr de beneficiari efectivi ai centrelor (elevi și studenți)
	O2.D2.M2. Evaluarea și recunoașterea competențelor dobândite în sistem non-formal și informal pentru personalul din învățământul preuniversitar	ME CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Construirea unui algoritm de recunoaștere a competențelor în sistem non-formal și informal pentru personalul din învățământul preuniversitar.	Număr de personal din învățământul preuniversitar care a participat la procese de evaluare și recunoaștere a competențelor în sistem non-formal și informal
Domeniul prioritar 3 - ACCESIBILITATE ȘI FLEXIBILITATE						
O3. Creșterea accesibilității în educația continuă adulților și îmbunătățirea flexibilității rutelor de calificare						
O3.D1. Creșterea accesibilității programelor de învățare pe tot	O3.D1.M1. Identificarea liderilor de opinie locali și crearea unei rețele de sprijin în comunitățile defavorizate din mediul rural	ME Unități de învățământ preuniversitar	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Conectarea comunităților defavorizate din mediul rural la oportunitățile de formare existente	Număr de comunități defavorizate reprezentate în rețeaua de sprijin Număr de participanți la programe

Direcții de acțiune	Măsuri	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
parcursul vieții pentru adulți		Autorități publice			Programe de tip „A doua șansă” sau programe de tip „zone de investiții prioritare în educație” derulate la nivel național.	
	O3.D1.M2. Sesiuni de informare/diseminare privind programele postuniversitare pentru dezvoltarea competențelor - cheie, transversale, de management și aplicative	ME ÎIS	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Promovarea programelor postuniversitare pentru dezvoltarea competențelor Persoane angrenate în a participa la programe postuniversitare	Număr sesiuni de informare și diseminare Număr persoane angrenate în programele postuniversitare
	O3.D1.M3. Integrarea și promovarea învățării la distanță prin resurse deschise de învățare în format digital (MOOCs, M-Learning, învățare personalizată prin intermediul AI, clase virtuale, învățarea gamificată)	ME ÎIS UIP Autorități publice	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Accesibilizarea programelor de educație continuă pentru adulți prin folosirea resurselor digitale	Număr facultăți, licee și centre comunitare care folosesc resurse digitale și de învățare la distanță Număr de programe de educație continuă pentru adulți care folosesc resurse digitale și personalizate
	O3.D1.M4. Derularea de campanii de promovare a	MMSS ME	2024-2030	Accesare fonduri externe	Popularizarea beneficiilor de participare la	Număr de campanii/acțiuni de informare/promovare

Direcții de acțiune	Măsuri	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	beneficiilor de participare la activități de educație a adulților	ANOFM ÎIS		nerambursabile Bugetul de Stat	educația pe tot parcursul vieții Informarea privind oportunitățile și programele de învățare pentru adulți	
O3.D2. Flexibilizarea sistemului de educație continuă a adulților prin integrarea standardelor de calificare	O3.D2.M1. Elaborarea modelului de calificare flexibil și modular utilizat în educația adulților	ME ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Flexibilizarea și modularizarea calificării în educația adulților	Număr de standarde de calificare
	O3.D2.M2. Promovarea cardului profesional european	ME ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Obținerea unui bun nivel de informare privind rezultatele și beneficiile cardului profesional european Construirea unei atitudini favorabile a beneficiarilor cu privire la cardul profesional european	Număr de activități de informare cu privire la cardului profesional european Număr de materiale de promovare în format fizic sau digital realizate

Direcții de acțiune	Măsuri	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
Domeniul prioritar 4 - ECHITATE, INCLUZIUNE ȘI REUȘITĂ ÎN EDUCAȚIA ADULȚILOR						
O4. Promovarea echității și incluziunii în educația continuă adulților, inclusiv sprijin financiar						
O4.D1. Promovarea educației continue a adulților pentru persoane din medii defavorizate și/sau cu dizabilități	O4.D1.M1. Facilitarea accesului pentru persoanele cu dizabilități, adaptat conform nevoilor fiecărei categorii, la educația continuă a adulților	ME MMSS CCÎP	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Accesibilizarea și diseminarea informațiilor privind programele de educare adaptate pentru persoanele cu dizabilități Accesibilizarea înscrierii în programele de educare pentru adulți	Număr de materiale informative digitale adaptate pentru nevoile specifice ale persoanelor cu dizabilități Număr de programe adaptate care pot fi accesate de persoane cu diferite dizabilități Număr de beneficiari din categoria persoane cu dizabilități interesați de programele de educare adaptate.
	O4.D1.M2 Dezvoltarea competențelor personalului din învățământul preuniversitar cu scopul de a adapta procesul educațional în context multicultural.	ME CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Programe module de formare pentru personalul din învățământul preuniversitar	Număr de programe/ module de formare derulate Număr personal din învățământul preuniversitar participante la modulele de formare

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
O4.D2. Promovarea mobilității cu scop de învățare în educația continuă a adulților – Erasmus+	O4.D2.M1. Promovarea și asigurarea accesului la proiecte de mobilitate cu scop de învățare finanțate de programul ERASMUS+, pentru adulți (personal din învățământul preuniversitar, alte tipuri de personal din instituțiile de învățământ superior, personal de conducere, evaluatori ș.a.)	ME ANPCD EFP ÎIS CCD	2024-2030	Accesare fonduri Erasmus+ Bugetul de Stat	Creșterea numărului de persoane (adulți) din sistemul de învățământ care participă la stagii de mobilitate cu scop de învățare	Număr de persoane (adulți) din sistemul de învățământ care au participat la stagii de mobilitate cu scop de învățare, în programul Erasmus+
	O4.D2.M2. Dezvoltarea cadrului de reglementare și finanțare privind mobilitatea personalului din învățământul preuniversitar cu statut de profesori mentori și/sau formatori în sistemul educațional	ME CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Act normativ aprobat Proceduri de implementare în sistemul educațional	Proiect de act normativ
	O4.D2.M3. Dezvoltarea cadrului de reglementare privind mobilitatea personalului din învățământul	ME CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Act normativ aprobat	Proiect de act normativ

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	preuniversitar în sistem schimb de experiență, atât la nivel național, în rețeaua școlilor de aplicație și a consorțiilor coordonate de acestea, cât și la nivel internațional.				Proceduri de implementare în sistemul educațional	
Domeniul prioritar 5 – CALITATEA EDUCAȚIEI CONTINUE A ADULȚILOR						
O5. Asigurarea calității în educația continuă a adulților						
O5.D1. Dezvoltarea sistemului de asigurare a calității în educația continuă a adulților	O5.D1.M1. Implementarea sistemului de asigurare a calității programelor de formare în cariera didactică, instruirea specialiștilor în domeniu și dezvoltarea platformei digitale <i>Cariera didactică</i>	ME CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Programe de formare în cariera didactică Platforma digitală Act normativ aprobat	Număr de specialiști formați Număr de accesări platformă digitală
	O5.D1.M2. Includerea asigurării calității pentru programele postuniversitare, care includ micro-certificări,	ME ARACIS ANC ÎIS	2024-2030	Bugetul de Stat	Asigurarea calității programelor postuniversitare, care includ micro-certificări	Act normativ cuprinzând Metodologia de asigurare externă a calității, incluzând standardele și indicatorii de performanță

Direcții de acțiune	Măsuri	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	în Metodologia de asigurare a externă a calității					
	O5.D1.M3. Dezvoltarea/îmbunătățirea capacității de monitorizare și raportare a datelor privind formarea în cariera didactică	ME CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Mecanism de monitorizare a implementării programelor de formare în cariera didactică	Număr de beneficiari
O5.D2. Pregătirea cadrelor necesare în educația continuă adulților, inclusiv reglementarea de noi ocupații necesare domeniului	O5.D2.M1. Formarea specialiștilor în sisteme de calificare, evaluatorilor de evaluatori, evaluatorului extern și a evaluatorului de competențe	ME ANC Furnizori de formare	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Derularea unor programe de formare a specialiștilor în sisteme de calificare Creșterea numărului de specialiști care pot implementa și dezvolta sisteme de calificare	Număr de specialiști/evaluatori certificați în urma programelor de formare
	O5.D2.M2. Dezvoltarea profesională a formatorilor, mentorilor, instructorilor, evaluatorilor din categoria personal din învățământul preuniversitar	ME CCD Furnizori de formare	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Dezvoltarea competențelor de mentorare și evaluare a persoanelor din categoria personal din învățământul preuniversitar	Număr de programe de dezvoltare profesională desfășurate Număr de persoane formate din categoria personal din învățământul preuniversitar

Direcții de acțiune	Măsurii	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	O5.D2.M3. Reglementare ocupațiilor facilitator/tutore online și facilitator al învățării permanente	ME MMSS Ministerul Culturii	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Act normativ aprobat Definirea cadrului de competențe și abilități pentru ocupațiile tutore online și facilitator învățare permanentă	Proiect de act normativ
	O5.D2.M4. Formarea în ocupațiile facilitator/tutore online și facilitator al învățării permanente	ME	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Dezvoltarea și autorizarea/ acreditarea unor programe de formare pentru ocupațiile facilitator/ tutore online și facilitator al învățării permanente	Numărul de programe de formare derulate Număr de persoane formate și certificate în ocupațiile facilitator/ tutore online și facilitator al învățării permanente.
Domeniul prioritar 6 - TRANZIȚIA VERDE ȘI TRANZIȚIA DIGITALĂ						
O6. Stimularea dobândirii de competențe digitale și gestionarea cu succes a tranziției verzi și digitale în educația adulților						
O6.D1. Gestionarea competențelor verzi și digitale	O6.D1.M1. Actualizarea cadrului național privind programele pentru formare în cariera didactică/standardele	ME MMSS CCD ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Act normativ aprobat Includerea competențelor digitale	Proiect de act normativ

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
pe niveluri de calificare și domenii/sectoare	ocupaționale și de formare - prin adaptarea la cadrul european privind formarea în cariera didactică incluzând cadrul DigComp și cadrul de competențe verzi				în standardele de formare în cariera didactică	Număr de standarde ocupaționale actualizate cu competențe digitale și verzi
	O6.D1.M2. Adaptarea instrumentelor de evaluare a competenței didactice de tip SELFIE/SELFIE for TEACHERS și TEACH la toate nivelurile de învățământ și implementarea acestora în unitățile de învățământ din România	ME ARACIP CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile	Adaptarea instrumentelor de evaluare a competenței didactice de tip SELFIE/SELFIE for TEACHERS și TEACH Dezvoltarea competențelor digitale și verzi ale personalului din învățământul preuniversitar	Număr de unități de învățământ implicate Număr de personal din învățământul preuniversitar formate
	O6.D1.M3. Dezvoltarea unei rețele la nivel național, de centre pentru recunoașterea competențelor digitale în vederea obținerii unui certificat digital pentru orice persoană, inclusiv în rândul	ME CCÎP CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile	Centre de recunoaștere a competențelor digitale la nivel de CCÎP/CCD	Număr de persoane certificate

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	personalului din învățământul preuniversitar.					
O6.D2. Evaluarea și certificarea competențelor digitale și verzi	O6.D2.M1. Dezvoltarea profesională continuă în domeniile educaționale vizând mediul, schimbările climatice și sustenabilitatea socială	ME ANC CCD	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Dezvoltarea și derularea unor programe de educație continuă în domeniile educaționale vizând mediul, schimbările climatice și sustenabilitatea socială	Număr de persoane formate Număr de programe dezvoltate și furnizate
	O6.D2.M2. Dezvoltarea unui centru-pilot pentru validarea competențelor digitale după modelul EDSC (European Digital Skills Certification)	ME ANC	2024-2030	Accesare fonduri nerambursabile Bugetul de Stat	Centru-pilot înființat	Număr de certificate digitale emise, modelul EDSC (European Digital Skills Certification)
	O6.D2.M3. Dezvoltarea Platformei Naționale a Competențelor în vederea recunoașterii calificărilor	ME MMSS ANC	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile	Operaționalizarea Platformei Naționale a Competențelor Implementarea unui sistem digital de centralizare și recunoaștere a calificărilor	Baza de date colectate prin intermediul platformei Număr beneficiari ai platformei

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
O6.D3. Furnizarea de competente verzi și digitale pe domenii/sectoare	O6.D3.M1. Dezvoltarea unui plan național de intervenție sistemică la nivelul personalului din învățământul universitar/ preuniversitar, a formatorilor și evaluatorilor de competențe profesionale pentru sprijinirea tranziției către învățarea digitală (mixtă, hibridă, blended learning).	ME MMSS ANC CCÎP CCD ÎÎS	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Plan național de intervenție sistemică pentru sprijinirea tranziției către învățarea digitală	Număr de persoane din sistemul de educație care beneficiază de suport și consiliere
	O6.D3.M2. Formarea personalului din învățământul preuniversitar în domeniile educaționale care vizează digitalizarea, mediul, schimbările climatice și sustenabilitatea socială, în sistem mentorat, la nivelul comunității de învățare/ practică, prin implicarea profesorilor mentori, membri ai Corpului național de	ME CCD, unități de învățământ preuniversitar din rețeaua națională a școlilor de	2024-2030	Accesare fonduri externe nerambursabile Bugetul de Stat	Implementarea unor programe de formare a personalului din învățământul preuniversitar	Număr de persoane formate Număr de programe/module de formare derulate

Direcții de acțiune	Măsurile	Instituții responsabile/ Stakeholderi	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Rezultate	Indicatori
	<p>onal de formatori în domeniul mentoratului didactic</p> <p>O6.D3.M3. Formarea personalului din învățământul preuniversitar în domeniile educaționale care vizează educația timpurie, utilizarea aplicațiilor informatice integrate, învățământul liceal agricol, pedagogia digitală, precum și leadership-ul instituțional, financiar și de resurse umane.</p>	<p>aplicație</p> <p>ME Furnizori privați/ publici</p>	<p>2024-2030</p>	<p>Accesare fonduri externe nerambursabile și rambursabile Bugetul de Stat</p>	<p>Implementarea unor programe de formare a personalului din învățământul preuniversitar</p>	<p>Număr de persoane formate</p> <p>Număr de programe/module de formare derulate</p>

ANEXA Index de abrevieri

ANC - Autoritatea Națională pentru Calificări

ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea forței de Muncă

ANPCDEFP-Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale

ARACIS – Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

ARACIP - Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar

AP – Autorități publice

CCD – Casa Corpului Didactic

CCÎP - Centre comunitare de învățare permanentă

CDI – Centre de documentare și informare

CEDEFOP - Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale

CERC - Centre de evaluare și recunoaștere a competențelor

CGMB – Consiliul General al Municipiului București

CID - Decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a evaluării Planului de Redresare și Reziliență al României din data de 03 noiembrie 2021

CNDÎPT - Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic

CJ – Consilii Județene

CJRAE/ CMBRAE – Centre Județene de Resurse și Asistență Educațională / Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională

CS - Comitetele Sectoriale

CSN-PE -

CNC – Cadrul Național al Calificărilor

CNPEE – Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație

EDD - Educația pentru Dezvoltare Durabilă

e-PASS - Programul de evaluare a competențelor și abilităților necesare în viața zilnică

FC – Fond de Coeziune

FEDR - Fondul European de Dezvoltare Regională

FSE - Fond Social European Plus

ÎS – Instituții de Învățământ Superior

INS - Institutului Național de Statistică

ISCED - Clasificarea Internațională Standard a Educației

MDLPA - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

ME – Ministerul Educației
MF – Ministerul Finanțelor
MMSS - Ministerul Muncii și Solidarității Sociale
MS – Ministerul Sănătății
NEAAL - Noua agendă europeană pentru învățarea adulților
ODD - Obiective de Dezvoltare Durabilă
ONG – Organizație / Organizații Non-guvernamentale
OECD - Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
PE - Parlamentul European
PIAAC - Programul Internațional de Evaluare a Competențelor Adulților
PISA - Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor
PNRR - Planul Național de Redresare și Reziliență al României
PEO - Programul Educație și Ocupare
PIDS - Programul Incluziune și Demnitate Socială
PCIDIF - Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare
RNPP - Registrul național al programelor postuniversitare
SEE – Spațiul Economic European
SNFA – Strategia Națională pentru Formarea Adulților 2024-2027
SNDDR - Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României
STEP - Abilități pentru creșterea angajabilității și a productivității
TAPI - Tablet Assisted Personal Interview (interviu față-în-față, asistat de tabletă)
UE – Uniunea Europeană
UNESCO – Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură
UIP - Unități de învățământ preuniversitar